

MOD 140 DANS TARİHİ II

11.HAFTA DERS MATERYALİ

BALE VE MÜZİK

Bale ve Müzik Sanatının İlişkisi

Balthasar'ın Circe'sinin açtığı yol

“Müzik, bale temsilini çeşitli yönlerden etkileyen bir ögedir.” (Woodward, 1985: 1) Bale sanatı, 16.yüzyıldan bu yana pek çok aşamalardan geçerek olgunlaşmıştır. “1581 yılında ‘*Circe, ou le Ballet Comique de la Reine*’in Joyeuse Dükü ve Lorraine Prensesi’nin düğünlerini kutlamak amacıyla Paris’te görkemli bir şekilde sahneye konmasıyla, bale eserleri için müzik yazmanın gerçek anlamda başladığı” söylenebilir. (Woodward, 1985: 2) Bu eserde balenin müzikle birleşmesinin bir başka önemi de, danslarla konunun birleşmesine yardımcı olmasıdır. Circe’yi ilk bale temsili yapan unsurlar, eksiksiz bir müziğe sahip olması ve mitolojik büyücü tanrıçaların öyküsü üzerine kurulu olması gibi özellikleridir. Eserin bestecisi İtalyan Balthasar de Beaujoyeux’dur ve bu eser kendinden sonraki bir çeyrek yüzyılda “genel plan, fonksiyon ve baleler için müziğin formu” konularında örnek oluşturmuş, besteciler bu eseri örnek almışlardır.

Balthasar’ın müziği günümüze ulaşan çeşitli dans formları oluşturmuştur. Bunlar, İspanyol kökenli, çift zamanlı ve gösterişli bir dans olan *pavane*, canlı hareketli ve üç zamanlı bir dans olan *gailarde* ve iki zamanlı ve pavane’a göre bir derece daha hareketli olan *passamezzo*’dur. (Woodward, 1985: 3)

Fransız Bale tarihinde müziğin yeri

Ulusal Fransız bale tarihi, Jean-Baptiste Lully tarafından kurulmuştur denebilir. Lully 1653 yılında saray bestecisi olur ve ünlü tiyatro yazarı ve yönetmeni Moliere ile birlikte masklarla sahneye çıkan oyuncularla beraber sahne üretimleri gerçekleştirir.

1960'lardan sonra bale, bale tarihinden ayrı bir çizgide ilerlemeye başlamıştır. Artık klasik bale sanatında varolan yalnızca zarif müziklerle eser yaratmak zorunlu değildir. Artık çağdaş koreografi için elektronik müzik ve hatta elektronik sesler kullanılır olmuştur. Ses kayıt cihazlarının kaydettiği, “garip sesler, günlük yaşamın sesleri, insan sesleri ve gürültüler” elektronik kayıt işlemlerinden geçirildikten sonra bale partiyonları için müzik olarak kullanılabilir. (Woodward, 1985: 1)

“Bazı zamanlar balenin müziksiz –tam bir sessizlik içinde, salt hareket olarak- yorumlandığı örnekleri sahnelerde görmek mümkündür.” (Woodward, 1985: 1)

KAYNAKÇA

Wenner-Gren Antropolojik Araştırma Vakfı (1981) Arizona, Oracle Konferans Merkezi'nde gerçekleşen tartışmanın 1 numaralı kasetinin transkripsiyonu, 20 Kasım.

Woodward, Ian (1985) **Bale**, Çev.: Tuğrul Göğüş, Sahne Yayınları, İzmir. **Kaynakça**

And, Metin(1999) **Ritüelden Drama**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Beaumont, Cyril W. (1964) **Kısa Bale Tarihi**, Çev.: Özcan Başkan, Elif Yayınları, İstanbul.

Budak, Muzaffer (1993) **Opera ve Bale'de Diyalektik**, Troya Yayıncılık, İstanbul.

Deleon, Jak. (1986)**Bale Tarihi**, İmge Kitabevi, İstanbul.

James, Wendy. 2013. **Törensel Hayvan: Yeni Bir Antropoloji Denemesi**, Çev.: Sevdâ Çalışkan, İş Bankası Yayınları, İstanbul.

Levi-Strauss, Claude (2012)**Modern Dünyanın Sorunları karşısında Antropoloji**, Çev.: Akın Terzi, Metis Yayınları, İstanbul.

Nutku, Özdemir (1985) **Dünya Tiyatrosu Tarihi Cilt:1**, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Schechner, Richard (2015)**Ritüelin Geleceği**, Çev.: Zeynep Ertan, Dost Yayınları, Ankara.

Stein, Bonnie Sue (1986) "Butoh: 'Twenty Years Ago We Were Crazy, Dirty, and Mad'", **TDR, The Drama Review 30 (2): 107-26.**

Woodward, Ian (1985) **Bale**, Çev.: Tuğrul Göğüş, Sahne Yayınları, İzmir.

KAYNAKÇA

Wenner-Gren Antropolojik Araştırma Vakfı (1981) Arizona, Oracle Konferans Merkezi'nde gerçekleşen tartışmanın 1 numaralı kasetinin transkripsiyonu, 20 Kasım.

Woodward, Ian (1985) **Bale**, Çev.: Tuğrul Göğüş, Sahne Yayınları, İzmir. **Kaynakça**

And, Metin(1999) **Ritüelden Drama**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Beaumont, Cyril W. (1964) **Kısa Bale Tarihi**, Çev.: Özcan Başkan, Elif Yayınları, İstanbul.

Budak, Muzaffer (1993) **Opera ve Bale’de Diyalektik**, Troya Yayıncılık, İstanbul.

Deleon, Jak. (1986) **Bale Tarihi**, İmge Kitabevi, İstanbul.

James, Wendy. 2013. **Törenselle Hayvan: Yeni Bir Antropoloji Denemesi**, Çev.: Sevdâ Çalışkan, İş Bankası Yayınları, İstanbul.

Levi-Strauss, Claude (2012) **Modern Dünyanın Sorunları karşısında Antropoloji**, Çev.: Akın Terzi, Metis Yayınları, İstanbul.

Nutku, Özdemir (1985) **Dünya Tiyatrosu Tarihi Cilt:1**, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Schechner, Richard (2015) **Ritüelin Geleceği**, Çev.: Zeynep Ertan, Dost Yayınları, Ankara.

Stein, Bonnie Sue (1986) “Butoh: ‘Twenty Years Ago We Were Crazy, Dirty, and Mad’”, **TDR, The Drama Review 30 (2): 107-26.**

Woodward, Ian (1985) **Bale**, Çev.: Tuğrul Göğüş, Sahne Yayınları, İzmir.